

Naslov: U gradu bi se dogodilo čudo čim bi sagradili samo jednu liniju metroa

Autor: Dobroslav Silobrčić

Rubrika/Emisija: Magazin

Žanr: izvješće

Površina/Trajanje: 2.494,66

Naklada: 66.000,00

Ključne riječi: Akademik, AKADEMIKINJA

BRANKO KINCL, URBANIST I ARHITEKT

U gradu bi se dogodilo čudo čim bi sagradili samo jednu liniju metroa

Što smo dobro, a što loše učinili sa Zagrebom, zašto se grad boji svoje rijeke, zašto više ne radimo perivoje... **Razgovarao Dobroslav Silobrčić. Snimio Goran Mehkek/Cropix**

Akademik Branko Kincl, cijenjeni hrvatski urbanist i arhitekt, autor je projekta nove, moderne i ogromne zračne luke "Airport Zagreb". Radovi su već počeli. Prvi putnici moći će putovati s novog velebnog zagrebačkog aerodroma već od Božića 2016. godine. Kincl je rođen u Zagrebu prije 76 godina. Majka Branka Kincla bila je, u prošlom stoljeću, najpoznatija i najbolja zagrebačka frizerka. Salon je i danas u Praškoj ulici. Akademik Kincl je zagrebačko dijete, zajačljen u svoj grad koji je gradio i stvarao... živi mirno i povučeno, profesor emeritus je, pragmatik i teoretičar, vlasnik mnoštva nagrada i pobjednik natjecanja. Intervju ne radodaje, zapravo, uopće ih i ne daje...

● **Projektirate kompjutorizirani?**

- Naravno, već tridesetak godina. Ja sam jedan od pionira kompjutorskog projektiranja u Hrvatskoj. Stvara se jedna kompjutorizirana poveznica "mreža" ljudi koji se tek na gradilištu osobno susreću. Upravo danas sam imao jedan takav sastanak na gradilištu zagrebačkog aerodroma. To je fantastičan posao kojeg ljudi, koji ne grade, uopće nisu svjesni. To je izazov. A rezultat je - uspjeh. Vidjet ćete to kad završimo Zračnu luku Zagreb.

Grad posrće

● **Urbanizam i arhitektura su odvojene ili spojene kategorije?**

- Kompjutor ih je potpuno povezoao. U realnom vremenu sada se može manipulirati s ogromnim prostorima.

● **Kakav je grad Zagreb? Vi ste iskusni urbanist...**

- Zagreb je, urbanistički,

još uvijek - fantastičan grad. Meni. No, pomalo posrće. Ipak, sve naše greške u zadnjih 70-tak godina nisu ga uspjele do kraja pokvariti.

● **Ali, greške su počinjene...**

- Priznajem, učinili smo dosta grešaka.

● I vi?

- Svi mi, urbanisti. Imam sreću da sam, u točno 50 godina mog radnog staža, bio i član autorskog tima za prvi GUP, Generalni urbanistički plan Zagreba 1971. godine kojeg je vodio ing. Josip Uhlík. Poslije sam ja, pet godina, vodio detaljni urbanistički plan centra grada.

● **Čini se, od lijepog sljednika Beča, napravili smo urbanistički - konfliktan grad.**

- Možda jesmo. Zagreb doživljava sve težu prometnu situaciju, tu je najugroženiji. Promet je neriješen i ne rješava se.

● To je rješiv problem...

- Apolutno jest. Zagreb je grad od 40 kilometara dužine, a samo 5 kilometara širine. To je idealna shema jednoga grada. S jedne strane Zagreb ima "pluća", brdo Medvednica koja ga čini zdravim gradom. S druge strane, ima rijeku Savu. Unutar tog prostora samo treba postaviti "mreže" koje će funkcionirati. Gradove sa 800.000 stanovnika nije problem organizirati. Zagreb je takav grad. Ali, mi sporo ili nikako reagiramo. Na primjer: mi imamo Ulicu grada Vukovara koja završi negdje na Trešnjevki i tam se - izgubi. Vukovarska ne funkcionira u punoj dužini grada. Na istočnom dijelu je slično. Imamo samo tu jednu longitudinalnu koja ide od obilaznog autoputa do obilaznog autoputa. To je Slavenska avenija, Ljubljanska - Slavonska, taj naš bivši "autoput". Kad bi

Zagreb imao dve ili tri takve longitudinalne, velik dio prometnih teškoća bio bi riješen.

'Prostor je sudbina'

● **Longitudinale, razumijem. A transverzale? Imamo brdo i rijeku... sjever i jug...**

- Jasno, potrebne su i transverzale. Zagrebu je važno da se poveže s planinom s desetak ulica poput Medveščaka. A, imamo samo taj Medveščak. Nikad nije napravljena barem još jedna ulica prema Medvednici, prema sjeveru. Na jugu grad je prešao rijeku, možda prerano, ali prešao ju je. Potreban je sustav mostova za tih 100.000 ljudi koji tamo žive, s druge strane Save. Mostovi moraju biti u tim transverzalama pa da se u poprečnom smislu organizira Zagreb. Grad je organiziran tek kad se "umreži" i "pre mreži" prometnim sustavima. To svi urbanisti znaju. Naša slavna i vrlo pametna akademikinja Vera Horvat Pintarić je napisala kratku, ali fantastičnu, poučnu rečenicu: "Prostor je sudbina".

Zagrepčani su u redu. Znate li da Zagreb ima 50 ili 60 zavičajnih klubova. Po tome se vidi jedno veliko bogatstvo različitosti. Zagreb nije konfliktan grad.

● To je istina.

- To je prokletno točno i precizno. Ljudi obitavaju u tom "svom" prostoru. To je zaista sudbina. Mi imamo jednu strahovitu genetsku grešku: neodlučni smo. Čmrok, recimo. Zagreb bi mogao imati još deset takvih livada, jer ima takvu konfiguraciju. Ali nema ih. Zagreb je napravil jedan Čmrok, šiša ga, njeuguje, osvijetlio ga je... A, nikom nije palo na pamet da i na Salati napravi takvu krasnu livadu. Tamo ima mjesta. Ne treba graditi skupe parkove sa sadnjom i odvojnjom nego samo - uređiti livade. Zagrebačko Pribrježje i obronke brda treba samo pokositi i pretvoriti u mjesta gdje će se ljudi sastajati, odmarati se i uživati, a djeca se igrati. To nije uopće skupo...

● **Stanovnici Zagreba, kakvi su?**

- U redu su. Znate li da Zagreb ima 50 ili 60 zavičajnih klubova. Po tome se vidi jedno veliko bogatstvo različitosti. Svi ti ljudi žive u gradu, meni se čini, dosta složno. Zagreb nije konfliktan grad. Sretan sam što živim u Zagrebu.

● Rijeka Sava je dar grad?

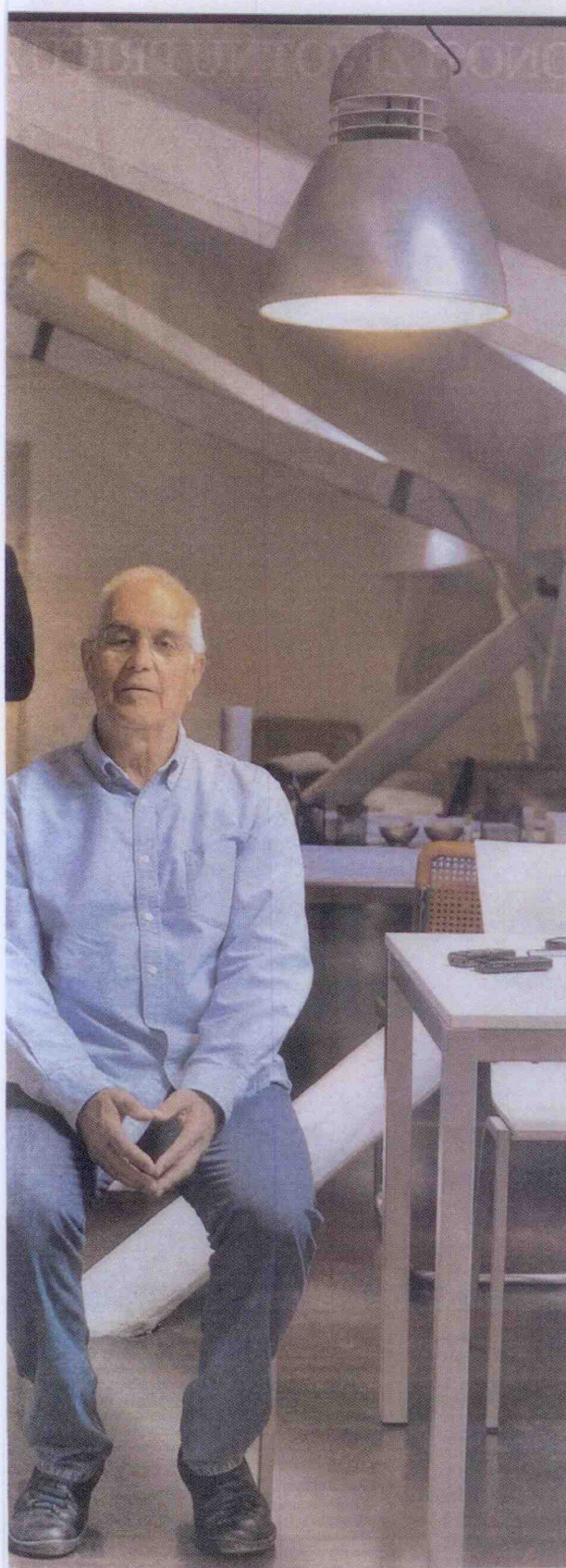
- Je. Divna je to, velika, rijeka.

Život na rijeci

● **Zašto onda ne živimo na Savi? Kupalište je bilo, ranije. Restorani, život na Savi? Zar se bojimo Save?**

- Sava je neiskorištena. Sava treba prvo - umiriti. Ona je u Zagrebu još uvijek prebrza. Život na rijeci može se organizirati tek kad se ta rijeka pokori i umiri. Treba napraviti neku vrstu hidrocentrala koje bi smirile brzi riječni tok i dale Zagrebu sigurnost od poplava. Tu oscilira voda u ogromnim amplitudama. Od nekoliko stotina kubika u sekundi do pet ti-

Press CLIPPING d.o.o., tel.: +385 (0)1 / 3094804, e-mail: press@pressclip.hr, www.pressclip.hr
Korisnik usluga ne smije dalje reproducirati / ili distribuirati dostavljene mu Programске sadržaje medija bez posebnog odobrenja Nositelja prava (DZNAIP i HDS-ZAMP)

suća kubika u sekundi. Zato je potreban oduzetni kanal. Sada se radi na tom projektu. Već je napravljen 31 kilometar, a treba napraviti još 27 kilometara, do Save prije Siska. Voda će tim kanalom bila vodena mimo Zagreba. Tako smirena Sava koja bi tekla Zagrebom dala bi sjajne mogućnosti arhitektima, urbanistima, planerima da se zaista napravi - grad na vodi. Sada imamo sve više i više nasipe i grad iza nasipa... S tim kanalom od 58 kilometara sve bismo riješili. Poplave ne bi bile više moguće, a Sava bi postala atrakcija, zagrebačko more. HEP sad osvaruje taj projekt koji me oduševljava. Ja sam savjetnik u projektu.

Sve manje zelenila

● **Zagreb noću nije dovoljno osvjetljen.**

- To se da popraviti. Meni se čini da Zagrebu nedostaje zelenila. Živimo na staroj slavi. Promet i zelenilo su dvije važne, a neostvarene komponente života hrvatske prijestolnice. Od pedesetih godina prošlog stoljeća pa do danas nismo u Zagrebu napravili niti jedan novi park. Pravi park. Prvo, kao veliki kolega akademik Obad Šitarović.

● **Mostovi su divni objekti, a u Zagrebu služe samo brzom prelasku preko Save. Turisti se ne slikaju na zagrebačkim mostovima...**

- Mi u zapadnom dijelu grada, od Savskog do Jankomirskog mosta, to je sedam i pol kilometara, nemamo niti jednog mosta. To je strašno.

● **Mostovi su, inače, čarobni, lijepi...**

- Jesu. Kad gledamo Sankt Peterburg, Pariz, Rim, Veneciju, nove mostove u Bilbau... Ako Zagreb "izade" na Savu, onda će i mostovi, nužno, biti redizajnirani. Nadam se. Ne mogu ja sve sam napraviti...

● **Još nešto fali našem dragom gradu?**

- Da. Metro. Željeznica. Napravili smo 2008. jedan važan dokument, koji je, međutim, prošao potpuno nezapažen. Predlagali smo željeznicu spustiti ispod zemlje. Podzemnu željeznicu. Sve pod zemljom. Na taj način bi se grad integrirao. Danas nije uopće problem napraviti podzemnu željeznicu, onu, relativno plitku. Radi se to u "otvorenom kopu".

Nijemci su taj način gradnje metroa razvili do savršenstva, prije četrdesetak godina još. To bi za Zagreb bilo fenomenalno. Dok je bio parni, pa onda dizel pogon vlakova, Europa je vlakove u gradovima dizala na vijadukte. Kako bi integrirala, a ne presijecala grad. Onog časa kad se željeznica elektrificirala Nijemci su stavili vlakove pod zemlju. Buča je time stavljena pod zemlju, zagađenje također. Dobilo se mnogo novih građevinskih zemljišta u gradovima, jer su nestale tračnice, instalacije, teretni kolodvori. Ujedno, novonastalim građevinskim zemljištima tadašnja "Deutsches Bundesbahn" silno se obogacila. Metro jest veliki zahvat, ali treba napraviti plan i graditi pomalo, a prije toga zaštititi taj koridor za budući metro od nekih no-

Zagreb nije grad mostova. Mi na zapadnom dijelu grada, od Savskog do Jankomirskog mosta, a to je sedam i pol kilometara, nemamo niti jedan most. To je strašno

vih nadzemnih gradnji u blizini tog koridora. Laka šinska željeznica, odnosno metro, budućnost je Zagreba. Nužno. Pametni ljudi bi počeli odmah na tome raditi. Najbolje bi bilo početi s prvom linijom u smjeru istok-zapad, dakle Dubrava - Crnomerec. Čudo će se dogoditi u gradu čim napravimo samo jednu liniju metroa. Ne bi trebalo biti nikakvih imovinsko-pravnih problema, jer sva ta zemlja oko željezničke pruge, sada nadzemne, vlasništvo je grada ili države.

● **Arhitekti velikih objekata. Sad je na redu nova "Zračna luka Zagreba"...**

- Već se radi. Bit će završena za dvije i pol godine.

● **Projektirali su ju Kinkel, Neidhardt i Radčić.**

- Tako je. Pobjedili smo na međunarodnom natječaju koji je bio raspišan.

● **To znam. Vaš rad je bolji od Normana Foster, Zaha Hadid i Shigeru Bana?**

- Mnogi izvrsni svjetski arhitekti su bili s nama u konkurenciji. Žiri je odlučio.

● **Bila je to ostra konkurencija...**

- Ja bi rekao - najoštrija. Najviše glasova smo dobili od inozemnih stručnjaka.

● **Tko je bio drugoplasirani na natječaju za aerodrom?**

- Slavni japanski arhitekt Shigeru Ban. Mi smo dobili 5 od mogućih 9 glasova. Još dva projekta dobila su svaki po 2 glasa.

● **Što su drugacije od vas zamislili Ban, Zaha Hadid i Foster?**

- Neke slobodne interpretacije. Zaha Hadid je predložila jedan vrlo složen i perfektio dizajniran arhitektonski oblik koji je multiplicirala. Vrlo lijepo. Foster je ponudio izvanrednu arhitektonsku ideju, ali se nije jako držao zadane sheme koju smo svi dobili od naručitelja. No, teško je otkriti misli nas arhitekta, nastanak ideje... Još teže je shvatiti način rezoniranja žirija. Sretan sam što smo mi osvojili prvo mjesto.

Duga tradicija

● **U Hrvatskoj sada imamo 9 međunarodnih aerodroma. Znače tko je napravio prvi aerodrom u Hrvatskoj? Bilo je to još 1909. godine...**

- Mmmm...? Tko?

● **Penkala. Slavoljub Penkala. Na Crnomercu, u Zagrebu...**

- No, imamo dugu tradiciju. Penkala je i letil prvi, kol'ko znam. Napravio je i avion. Mi sad gradimo najbolji i najljepši aerodrom.

● **Ima jedan vaš zanimljiv, a nerealizirani projekt. Tunnel ispod mora koji bi spajao našu Savudriju i gradić Grado u Italiji. Zašto to? Da zaobiđemo Sloveniju?**

- Neeee. Sjedim na motovunskim zidinama, lijepo je vrijeme, vidi se Italija i shvatim da je to - jako blizu. Tak mi je pala na pamet ta ideja. Grado je 20 kilometara zračne ili morske linije udaljen od Savudrije. Učinilo mi se zgodnim i privlačnim napraviti podzemski tunel. Danas u svijetu ima puno takvih ideja, ostvarenih. Slovenija bi isto imala koristi od tog tunela. To bi spadalo u "prsten" oko tršćanskog zaljeva koji povezuje tri zemlje: Italiju, Sloveniju i Hrvatsku.

● **Koliki je postotak svih vaših ostvarenih projekata?**

- Mislim da je to jedna petina. Oko 20 posto je izvedeno, napravljeno. To je normalno. Napravio sam oko 250 projekata, 50-tak je realizirano.

● **Stadion Dinama u Zagrebu?**

- On je tek "započet", u rekonstrukciji. Nadam se da će se nastaviti. Mi smo napravili Sjevernu tribinu u Gornju Zapadnu tribinu. No, moramo se još dogovoriti i kol'ko veliki mora biti. Je li i dalje za 35.000 ili za 55.000 gledatelja? To ni ja još ne znam. Nisu mi rekli.

Moj najbolji projekt

● **Napravili ste krasku Tvornicu duhana Rovinj, u Kanfanaru, u Istri.**

- Je, lepa je. I funkcionalna. Od investitora sam dobio veliku slobodu rada. Uspjelo je.

● **Na koje od vaših djela ste ponosni?**

- Na taj, na TDR u Kanfanaru. Mislim da je to moj najvredniji realizirani projekt. Zasad.

● **Tko vas je učio arhitekturi i urbanizmu?**

- Sjajni učitelji: Richter, Uhlík, Šegvić...

● **Otkud ste vi Kincil?**

- Već dugo iz Zagreba. Potomak sam austrougarske obitelji koja se davno doselila u Hrvatsku iz gradića Kašperska Hora u češkim Sudetima. Djed se zvao Bedrich Kintzl, tak se pisalo prezime, tada.

● **Imate dva sina?**

- Je, imam. Stariji, Luka je arhitekt, mlađi, Nikola je pravnik. Luka i njegov kolega Nikša Ninčić napravili su jednu sjajnu poslovnu kuću u Radničkoj ulici - VIFNET. Nikola vodi moju tvrtku Kincil d.o.o.

● **Zagreb je zdravi grad?**

- Je. Imamo veliku sreću što je tu Medvednica. "Sleme" je izvor svježeg zraka: ima mikroklimu, sljemenske šume su i do 10 stupnjeva hladnije od grada. Taj zrak, taj vjetrić sa Sljemenom provjetrava grad. To je poput maestrala na moru. Taj "vjetrić sa Medveščaka" je naš "zagrebački maestral". Da, Zagreb je zdravi grad.